

csendőrség együttes erővel nyomoz a vakmerő betörőbanda után.

A hétfői napon a nyomozás vezetését dr. Vastagh Zoltán rendőrkapitány vette át. A nyomozás számos olyan körülményre és bűnjelre bukkant, amelyekből a rendőrség már biztosan következtet a vakmerő betörő kitérőre.

Dr. Borboly Jenő rendőrtanácsos, a bűnügyi osztály vezetője hétfőn délelőtt munkatársainak kijelentette, hogy

a rendőrség eddigi nyomozása olyan sládirumba jutott, hogy a betörő elfogása rövid idő kérdése.

Gáspár Imre százados állapota javult. Sebészlése annyira jelentéktelen, hogy néhány nap múlva már elhagyhatja a katonai kórházat.

A nyomozás legújabb adatai szerint

a rüszkel betörőnek társa is volt,

aki már pénteken künn volt Rőszkén és szemügyre vette a posta épületét. A vakmerő betörőről pontos személyleírások vannak, társa azonban teljesen ismeretlen a rendőrség előtt. Valószínű, hogy ez az ember a betörés idején cserbenhagyta bűntársát.

Hauser R. Sándor nyilatkozata a vasutasok házáépítő szövetkezetéről

(A Délmagyarország munkatársától.) Vasárnapi számunkban szövegeztük azokat a panaszokat, amelyek felmerültek a Máv. Házáépítő Szövetkezet vasárnapi közgyűlésével, illetőleg azzal kapcsolatban, hogy a szövetkezet többsége tárgyalni akar a várossal az örökberletek megvétele tárgyában. A tagok tekintélyes része ugyanis nem akarja bérletparcelláit megvenni, egyszerűen azért, mert most nincs rá pénze, az építkezés és egyéb terhek kis anyagi erejét annyira igénybe vették. Ugyanez a csoport sokalja a szövetkezeti kötelezettségeket is. A nagyszámú érdekelt kisember érdekeinek védelmében szükségesnek tartottuk ebben az ügyben felkeresni Hauser Rezső Sándort, a szövetkezet elnökét, aki a következő felvilágosítást adta:

— Elsősorban is kijelentem, hogy amikor annak idején a szóbanforgó szövetkezet megalakulása megindult, nem én voltam az, aki az alapítókat kereste, hanem az alapítók kerestek engem azzal, hogy segítsen tervüket megvalósítani és ebből a célból álljak a mozgalmam élére. Különösnek találtam a kérésüket, mert hisz én nem vagyok vasutas és hogy mégis engedtem a rábeszélésnek, azt annak tessék tulajdonítani, hogy ezzel a mozgalmammal is láttam ama meggyőződésemmel részben való megvalósulását, hogy a közszolgálati alkalmazottak nehéz és szomorú helyzetén csak úgy lehet segíteni, ha maguk a közszolgálati alkalmazottak minden lehető elkövetnek gazdasági helyzetük javítása érdekében.

— A szövetkezet 1921 október havában meg is alakult s a következő célt tűzte ki feladatának: a) hogy tagjai ingatlanbérlete, vagy bérlet útján szerzett területen megfelelő nagyságú teleprészekhez juthassanak; b) hogy tagjai az átengedett teleprészekre kellő anyagi erő biztosításával családi lakóházakat építhessenek és kertgazdálkodást üzhessenek.

— Az első feladatot azzal sikerült megoldanunk, hogy a várostól a Hattyasi-dűlőben 77 hold 1150 négyszögölnyi ól nagyságú területet kaptunk örökberleti szerződéssel. Ezt a területet átlag 446 négyszögölnyi háztelkekre osztottuk föl. Szövetkezetünk tagjai nagyrésztben kisemberek, akik tőkével nem igen rendelkeznek s így természetes dolog, hogy az építkezés csak lassan indulhatott meg. Azonban ma már 100 csinos kis lakóház áll a telepünkön. Minden egyes lakóház mellett mintegy 300–350 négyszögölnyi veteményes kert van, amely kellő művelés mellett mindennel ellátja a konyhát.

— Sokkal nehezebb feladatunk másik részének a megoldása. Nagyon jól tudja azt mindenki,

hogy ma kölcsönt szerezni nagyon is nehéz dolog. Annál nehezebb, majdnem lehetetlen örökberleti háztelkekre. Ezen a bajon akar szövetkezetünk igazgatósága segíteni, amidőn a háztelkek megváltása iránt indított mozgalmat. Ebből a célból tartottuk meg augusztus 4-én rendkívüli közgyűlést, amelyen a többség igenis a megváltás mellett foglalt állást. Hogy miért fáj ez a határozat annak a kisebbségnek, amely a jelenlegi bérleti állapotot tartja olyannyira megtelelőnek, azt igazán nem tudom és nem is értem.

Hiszen, aki nem akarja megváltani a háztelkét, az egyszerűen ne váltsa meg,

ha ugyan az ebben a tárgyban tett ajánlatunkat az illetékes tényezők elfogadják. Kétségtelen dolog azonban, hogy az építkezés lehetőségének előmozdítása céljából legfőbb törekvésünk, hogy a háztelkek mielőbb a mai bérlet örök tulajdonát képezzék. Megnyugtattuk ezen a helyen is szövetkezetünk tagjait, hogy a panasz tárgyát képező szempontból nem lesz arra szükség, hogy a városi tanács a megváltás kérdését a kisegisztenciák érdekeire való tekintettel kezelje.

— Ki kell térnem arra a panaszra, amelyet felhozott a nagy tételre: is, hogy a tagok a szövetkezet részére évi 15 pengőt fizetnek kezelési költség címén, havi 1 pengőt pedig közüzemi költségekre. Ez nem fedj ebben a beállításban a valóságot. Ugyanis a legtöbb tag — teleprészének nagysága szerint — csak 11 pengő 13 fillért fizet s ebben az összegben befoglaltatik a telepőr évi díja is. Természetes dolog, hogy a szövetkezetnek, mint ilyennek is vannak kiadásai. Mint bejegyzett cég, tartozik üzleti könyveket vezetni, állandóan levelez a tagokkal, hatóságokkal és amiről a panaszosok nem tettek említést, intézi az összes tagoknak, mint szövetkezeti tagoknak összes ügyeit. Mindez pénzbe kerül s ezeket a költségeket — természetesen — a tagok fizetik. A közüzemi költségekre befolyt díjakból, amint azt az elégedetlenek nagyon jól tudják, a telep befásítását, csatornázását eszközöljük s eddig is már több kilométer hosszú salak gyalogjárdákat készítettünk. De még mindig csak a kezdet kezdetén vagyunk, pedig mennyi közművet tudunk volna már létesíteni, ha a megállapított díjak be is folynának.

— A panaszosokra terhes a szövetkezeti tagság és a várossal való viszonyunkban se rájuk, se a városra nézve nem jelent előnyt. Minden egyes tag, amikor a szövetkezetbe belépett, mint szövetkezeti tag kapta a nagy házhelyét és tudatában volt annak, hogy a szövetkezetből csak alapszabályszerűleg válhat ki.

lényeges eltérés van. Bárki oly módon árusíthatja áruját, nevezzük azt hitelnek, vagy részletnek, ahogy akarja. A panasz a részletűzet megszerzésének módja s főleg az utóbbi tulajdonosi ellen irányul. Míg a kereskedő üzletfeleit a tisztességes verseny keretén belül a modern reklám (hirdetés, körlevelek, árjegyzékek stb., stb.) felhasználásával szerzi meg, ellene semmi kifogást tenni nem lehet. Abban a pillanatban, amikor házaltat nyílt üzlettel bíró kereskedő, a többi kereskedő társai elől elveszi a megélhetés módját, vagyis az eladás lehetőségét.

Ez az a pont, ami a sérelmet képezi!

Főleg kisebb egzisztenciák érzik meg ennek romboló hatását, akiknek nem áll módjukban drága ügynököket tartani s így módon védekezni. Az ügynökök az egész város területét leházzalják, sőt még a tanyákra is kimennek. Felkeresik a gyártelepeket, az iparosok műhelyeit, magánházartásokat és rábeszélnek nemcsak a tulajdonosokat, hanem a segédek, háztartási alkalmazottakat is oly áru vételére hangzatos ígéretekkel, amire az illető nem is gondolt s amire szüksége sincs. Az óra- és ékszerszakma az általános vélemény szerint az összes szakmák legeléseje, forgalma főképpen bizalmon alapszik, amit máról-holnapra nem lehet megszerezni, de az idők folyamán gondos, lelkiismeretes kiszolgálással mindenkinek módjában áll vevőkört biztosítani magának. Órával, ékszerrel való házaltatás, amikor az eladó rendszert nem szakértő, hanem nyugdíjas vasutas, vagy más tisztviselő, aki olcsón, vagy ingyen utazik és ismeretlensége kihasználásával igyekszik a közönségre órákat és ékszereket ráerőltetni, csak hogy jutalékhoz jusson, határozottan diffamáló, a szakma becsületére nem válik és annak lezúrlására vezet. A közönség, mint a muliban, ha órára, ékszerre van szüksége, ott vásárolja, akár hitelre, akár készpénzre, akihez bizalma van. A házaltatás a közönség azon rétege ellen irányul, amely máskülönből kisebb cégeknek szokott vásárolni és vele a társadalom azon rétegeit ugratja be könnyelmű adósságcsejlesztésre, amely azelőtt összetakarított pénzért készpénzen vásárolt aranyeműt. A részletre házaltól vásárolt áruk minősége és az azokért követelt magas árak tökélyűlésre nem vezetnek, mert tudnivaló, hogy a részletűzettel járó horribilis kiadásokat: ügynöki jutalék, pénzbeszedő-jutalék, valamint a részletűzettel járó veszteség és más üzleti kiadásokat mind a vevőkkel fizetik meg. Ezen üzletek kínóvasei ellen lépett életbe a megrendelésgyűjtés, nyílt üzlettel bíró kereskedők házaltatás elleni tiltalma. Eppen a múlt héten ítélt el a szolnoki kihágási bíróság egy odaváló ékszerészt ügynökével együtt, mert hívás nélkül házalt. Igaz, hogy ezt a törvényt meghívók előzetes aláírásával igyekeznek kijátszani; már pedig lehetnek ily meghívók vidékről szórványosan, de helyben a leggyakrabban esetben, mert a vevő személyesen keresi fel a céget, hogy ott a neki megfelelő kiválasztáshassa.

A nemesfémiparosok, kereskedők és óráskor országos szövetkezete, amelynek egyik legnagyobb vidéki szakosztályához a szegedi óráskor és ékszerészek is tartoznak, augusztus 2-ikán megjelent hivatalos lapjában felhívja az összes magyarországi tagtársakat, hogy a szolnoki szakosztályhoz hasonlóan járjanak el azok ellen, akik meg nem engedett módon keresnek összeköttetést a nagyközönséggel, azon célzattal, hogy a többi kereskedők eladásai lehetőségét és ezzel megélhetését elvegyék.

Más vidéki és budapesti ügynökök ellen, ha feljelentés történt, úgy a kamara, mint az iparhatóság a rendőrséggel karöltve több ízben eljár, ez köztudomású. Sajnos, a kereskedők csak későn és akkor tudják meg, hogy városunkban ügynökök garázdálkodnak, amikor már mindent letaroltak és odébb álltak. A Kereskedők Szövetkezetének kellene ezen anomáliákkal foglalkozni és a helybeli ipartestület kebelében szervezett konföderáció állás mintájára valakit alkalmazni, aki az ide merészkedő vidéki és helyi ügynököket — kik törvény ellenére házálnak — az illető hatóságnál kímélet nélkül feljelentenek.

Igen nagy köszönettel tartozik a szegedi kereskedők társadalma a Délmagyarországban kitűnő értekezlettel megjelent propagandáért, hogy kiadta a jelszót, hogy csak helyben vásároljunk. A helybeli kereskedők a velük ugyiszólván nap-nap után érintkező közönséget nem tekintik jó vidékieknek, akikkel nem sokat törődnek, hogy máskor is ott vásároljanak. Ha a közönség megértően pártolni fogja a szegedi arra érdemes kereskedőket, úgy azok még jobban tudják ezen előzékenységet meg nagyobb és előnyösebb választékkal viszonzni.

Reich Sándor.

Miért kell házaltatni a kereskedőknek?

A Délmagyarország vasárnapi számában a kereskedelmi és iparkamarában a házaltatás ellen lefolyt értekezlet visszhangjaként hosszabb cikk jelent meg, mert állítólag egy tekintélyes szegedi ékszerész értekezlet megindítását kívánja a házaltatás ellen. Tény, hogy ez az értekezlet nem a tekintélyes ékszerész indítványára hivott egybe, hanem az illetékes minisztérium kérte ezen ügyben a kereskedelmi és iparkamara véleményét. Házaltatás árucikkkel az egész kereskedelem sérelme s hogy a vasárnapi cikk miért éppen a házaltató ékszerészek érdekeit védi? Valószínű, hogy az összes szakmák közt itt történik

a legtöbb visszaélés és itt van a legnagyobb sérelem. Engedtessek meg nekem, hogy mint a szegedi óráskor és ékszerészek szakosztálya elnöke, a helyzetet kellőképpen megvilágosítsam.

Szükség van-e házaltatásra?

A vasárnapi cikk arra mutat rá, hogy manapság árukat s főleg ékszert csak hitelre, vagy részletre vásárolnak s eltereli a figyelmet az értekezlet lényegéről, a házaltatásról! Nem az a sérelem, hogy a kereskedők részletre, vagy — ahogy a cikk mondja — hitelre árusítanak, ami szerintem nem más, mint a részlet burkolt formája. Szerintem a hitel és a kimondott részletűzlet közti

A tenger sántánja ~ John Gilberttel

nagy tengerészdráma, szerdán és csütörtökön a Korzóban.